



SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 88/97

Ústavný súd Slovenskej republiky v Košiciach na neverejnom zasadnutí senátu konanom 2. decembra 1997 predbežne prerokoval podnet [REDACTED], bytom [REDACTED] a [REDACTED], bytom [REDACTED], zastúpených JUDr. Andrejom Habiňákom, advokátom, Košice, Štúrova 20, na začatie konania vo veci porušenia ústavných práv upravených v čl. 12 ods. 1, v čl. 13 ods. 4 a základného práva v čl. 20 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky uznesením Mestského zastupiteľstva v Kysuckom Novom Meste č. 5/1997 z 29. mája 1997 a takto

r o z h o d o l :

1. Podnet [REDACTED] a [REDACTED] v časti namietajúcej porušenie základného práva upraveného v čl. 20 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky **o d m i e t a** ako zjavne neopodstatnený.

2. Podnet [REDACTED] a [REDACTED] v časti namietajúcej porušenie ústavných práv upravených v čl. 12 ods. 1 a v čl. 13 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky **o d m i e t a** ako zjavne neopodstatnený.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky v Košiciach (ďalej len „ústavný súd“) bolo 21. júla 1997 doručené podanie [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] zastúpených JUDr. Andrejom Habiňákom, advokátom, Štúrova 20, Košice (ďalej len „navrhovateľa“) označené ako „Návrh na zrušenie protizákonného právoplatného rozhodnutia Mesta - Kysucké Nové Mesto a náhrada škody“. Ako vyplynulo z ich podania, žiadali, aby ústavný súd zrušil právoplatné uznesenie Mestského zastupiteľstva mesta Kysucké Nové Mesto č. 5/1997 z 29. mája 1997 o predaji pozemku KN 4156/57, lebo podľa nich boli týmto uznesením porušené základné práva upravené v čl. 12 ods. 1, čl. 13 ods. 4 a v čl. 20 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky.

Na základe výzvy ústavného súdu z 24. júla 1997 na odstránenie nedostatkov návrhu navrhovateľa prostredníctvom splnomocneného advokáta JUDr. Andreja Habiňáka, Košice, Štúrova 20, podaním z 25. augusta 1997 doplnili návrh zo 14. júla 1997 tak, že ho označili ako podnet na začatie konania a navrhli, aby ho ústavný súd prijal na ďalšie konanie a po konaní vo veci vydal toto uznesenie „Uzneseniami mestského zastupiteľstva v Kysuckom Novom Meste č. 5/1997 z 13. júna 1997 bolo porušené ústavné právo navrhovateľov ustanovené v čl. 12 ods. 1, ústavné právo navrhovateľov ustanovené v čl. 13 ods. 4 a ústavné právo navrhovateľov ustanovené v čl. 20 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky“.

Na odôvodnenie svojho podnetu navrhovateľa ďalej uviedli, že [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] uplatnila 29. februára 1992 reštitučný nárok voči Kysuckému Novému Mestu aj na Pozemkovom úrade v Čadci na pozemnoknižné parcely vyvlastnené vyvlastňovacím rozhodnutím č. 2034/78-Vk z 23. septembra 1978 právnomu predchodcovi [REDAKOVANÉ]. Reštitučný nárok uplatnila navrhovateľka za všetky oprávnené osoby. Rozhodnutím Pozemkového úradu v Čadci č. j. 184/1995 - St z 15. novembra 1995 bolo vyslovené, že navrhovateľa nespĺňajú podmienky

uvedené v § 6 ods. 1 písm. m) a n) zákona č. 229/1991 Zb. a navrhovateľka navyiac aj podmienky ustanovené v § 4 tohto zákona. Toto rozhodnutie potvrdil Krajský súd v Banskej Bystrici rozsudkom sp. zn. 23 S 7/96 z 24. januára 1996.

Navrhovatelia tvrdili, že napadnutým uznesením mestského zastupiteľstva, ktorými bol schválený predaj časti vyvlastnených pozemkov napriek ich opakovanému nesúhlasu, považujú za porušenie svojich práv v prospech iných občanov. Ďalej uviedli, že napriek ich žiadosti z 26. apríla 1996 o spätné odkúpenie vyvlastnených nehnuteľností, mesto z nich odpredalo okolitým susedom časti na rozšírenie ich záhrad z dôvodu, že nie sú vhodné na stavebné účely. Tým bol podľa nich porušený aj § 115 zákona č. 50/1976 Zb., lebo podľa neho vyvlastnený pozemok a stavbu možno užívať iba na účely, na ktoré boli vyvlastnené. Preto navrhovatelia 11. júla 1996 požiadali Obvodný úrad životného prostredia v Kysuckom Novom Meste o zrušenie vyvlastňovacieho rozhodnutia č. Výst. 2034/1978 a svoju žiadosť urgovali 9. januára 1997. Ten však žiadne rozhodnutie nevydal, čím podľa nich napomohol mestu odpredať pozemok navrhovateľov ďalším susedom, ktorí hneď vyrúbali ovocné stromy a rozšírili si svoje záhradky.

Na základe výzvy ústavného súdu z 10. septembra 1997, oznámil primátor mesta Kysucké Nové Mesto listom z 1. októbra 1997 svoje stanovisko k odpredaju pozemku č. KN 4156/57 vo výmere 2920 m² v kat. území Kysucké Nové Mesto. Z jeho obsahu vyplynulo, že uvedený pozemok bol zapísaný v [REDAKOVANÉ] ako výlučné vlastníctvo mesta Kysucké Nové Mesto, ktoré ho nadobudlo do vlastníctva podľa zákona SNR č. 138/1991 Zb. o majetku obcí v znení neskorších predpisov. Tento pozemok, spolu aj s ďalšími (lokalita Podstránie), bol vyvlastnený pôvodným vlastníkom vyvlastňovacím rozhodnutím vydaným Mestským národným výborom v Kysuckom Novom Meste č. výst. 2034/1978-Vk z 23. septembra 1978 vo verejnom záujme za účelom výstavby rodinných domov.

Zo stanoviska primátora mesta Kysucké Nové Mesto ďalej vyplynulo, že lokalita Podstránie bola postupne v súlade so schválenou územnoplánovacou dokumentáciou vo väčšej časti využitá na účel, pre ktorý bola v roku 1978

vyvlastnená, t. j. na výstavbu rodinných domov a na komplexnú inžiniersku vybavenosť. Tie pozemky, nachádzajúce sa v tejto lokalite, ktoré zatiaľ neboli zastavané, mesto ako ich výlučný vlastník postupne odpredáva za účelom ich využitia na výstavbu rodinných domov.

II.

1. Ústavný súd je podľa čl. 130 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky oprávnený konať o podnetoch, ktorými fyzické alebo právnické osoby namietajú porušenie svojich práv. Pri predbežnom prerokovaní každého podnetu ústavný súd skúma jeho zákonom predpísané náležitosti upravené v § 20 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 293/1995 Z. z., ako aj prípadné dôvody na jeho odmietnutie podľa § 25 ods. 2 citovaného zákona. Jednou z náležitostí, ktoré ústavný súd skúma pri predbežnom prerokovaní podnetu je, či tento nie je zjavne neopodstatnený. Ako ústavný súd už viackrát rozhodol v prípadoch podnetov fyzických alebo právnických osôb: „Jedným z dôvodov odmietnutia podnetu je jeho zjavná neopodstatnenosť, ktorú možno vysloviť v prípade, ak Ústavný súd Slovenskej republiky nezistí priamu príčinnú súvislosť medzi namietaným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých namietal pisateľ podnetu“ (I. ÚS 53/96, I. ÚS 62/96, I. ÚS 75/96, I. ÚS 29/97, I. ÚS 84/97).

Ústavný súd preto preskúmal opodstatnenosť predloženého podnetu v naznačenom smere, t. j. možnosť preukázania príčinnej súvislosti medzi postupom orgánu územnej samosprávy: Mestského zastupiteľstva mesta Kysucké Nové Mesto a základným právom, porušenie ktorého navrhovateľa v podnete namietali.

V záujme toho preto zisťoval, či v danom prípade možno opodstatnene preukázať existenciu príčinnej súvislosti medzi postupom orgánu územnej samosprávy vyúsťujúcim do prijatia jeho uznesenia o odpredaji nehnuteľností (pozemkov), nepochybne patriacich do jeho vlastníctva, fyzickým osobám a

základným právom upraveným v čl. 20 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky. Podľa tohto ustanovenia, vyvlastnenie alebo nútené obmedzenie vlastníckeho práva je možné iba v nevyhnutnej miere a vo verejnom záujme, a to na základe zákona a za primeranú náhradu. Jeho gramatický výklad bez akýchkoľvek pochybností vylučuje možnosť vyslovenia záveru (o vyslovenie ktorého sa pred ústavným súdom navrhovatelia domáhali), že bežný prevod vlastníckeho práva k nehnuteľnosti medzi dvomi zvrchovanými subjektami, z ktorých jeden je nepopierateľný vlastník nehnuteľnosti a druhý je kupujúci, by mal byť súdom považovaný za nútené obmedzenie vlastníckeho práva alebo dokonca za vyvlastnenie vlastníckeho práva. Inak povedané, prevod vlastníckeho práva uskutočnený na základe rešpektovania jednotlivých princípov platných pre takýto účel upravených najmä v Občianskom zákonníku a v zákone o majetku obcí, nemožno subsumovať pod ústavné princípy (a tým aj pod princípy upravené v zákone č. 50/1976 Zb.) vzťahujúce sa na možnosť uskutočniť také zásahy do vlastníckeho práva vlastníka, ktoré sú upravené v čl. 20 ods. 4 ústavy. Preskúmanie postupu orgánu územnej samosprávy pri predaji vecí patriacich do vlastníctva obce nepatrí do právomoci ústavného súdu, pretože žiadne ustanovenie ústavy pre to neposkytuje právne relevantnú základňu. Uznesenie orgánu územnej samosprávy (mestského zastupiteľstva) v takejto veci nemožno považovať za rozhodnutie takého druhu a takých účinkov, ktoré by mohli mať za následok porušenie základných práv alebo slobôd občanov. Z týchto dôvodov fyzické alebo právnické osoby (v danom prípade vrátane navrhovateľov prejednávaneho podnetu) ani nemôžu úspešne namietat' pred ústavným súdom porušenie tých základných práv, ktoré sú upravené v čl. 20 ods. 4 ústavy, čo je, ako už bolo uvedené, jedným zo základných predpokladov prijatia podnetu na konanie vo veci samej. Tieto skutočnosti súčasne vylučujú možnosť existencie príčinnej súvislosti medzi postupom a konaním označeného orgánu územnej samosprávy a namietaným porušením citovaného ustanovenia ústavy. Preto ústavný súd podnet v časti namietajúcej porušenie základného práva upraveného v čl. 20 ods. 4 ústavy odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. pre jeho zjavnú neopodstatnenosť.

Okrem uvedených skutočností, ktoré vo svojom súhrne mali za následok konštatovanie zjavnej neopodstatnenosti podnetu, jeho prijatiu na konanie vo veci samej (§ 18 ods.3 písm. b zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z.) bránila aj nemožnosť preukázania vlastníckeho práva navrhovateľov k nehnuteľnosti, ktorej protiprávny prevod na iné fyzické osoby orgánom územnej samosprávy mesta Kysucké Nové Mesto namietali vo svojom podnete. Nevyhnutným predpokladom pre prijatie každého podnetu na konanie v tých prípadoch, keď sa jeho pisateľ domáha v konaní pred ústavným súdom ochrany základného práva upraveného v čl. 20 Ústavy Slovenskej republiky je preukázanie jeho vlastníckeho práva.

2. Navrhovatelia v podnete ďalej uviedli, že prijatím uznesenia Mestského zastupiteľstva mesta Kysucké Nové Mesto č. 5/1997 z 29. mája 1997 došlo k porušeniu ich ústavných práv upravených v čl. 12 ods. 1 a v čl. 13 ods. 4 ústavy. V nadväznosti na túto časť petitu podnetu ústavný súd vyslovuje všeobecný záver, že jednotlivé zásady vymenované v citovaných ustanoveniach vyjadrujú podstatu základných práv ako prirodzených práv človeka, a zároveň majú aj univerzálny charakter (to vyplýva aj z označenia prvého oddielu druhej hlavy ústavy). Preto ich treba chápať a hodnotiť výlučne ako ústavné direktívy adresované predovšetkým orgánom pôsobiacim v normotvornej činnosti všetkých stupňov. Vzhľadom na tieto znaky nemôžu plniť poslanie priamo aplikovateľných ustanovení v individuálnych prípadoch fyzických alebo právnických osôb, o ktorých rozhodujú štátne orgány alebo orgány územnej samosprávy, a preto ani nemôžu byť nimi porušené. To sa v plnom rozsahu vzťahuje aj na ich navrhovateľmi namietané porušenie, označeným konaním orgánu územnej samosprávy mesta Kysucké Nové Mesto. Preto ústavný súd podnet i v časti namietajúcej porušenie ústavných práv upravených v čl. 12 ods. 1 a v čl. 13 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky odmietol z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 2. decembra 1997

Za správnosť opísaného

textu: [REDACTED]

JUDr. Richard **R a p a n t**

predseda senátu